

тук са изнесени редица споменавани факти и по-подробни разкази за други, които в "Моето пътуване" са предадени в по-кратък вид.

Появата на публикацията на "Фамилиарни забележки" в автентичния по съдържание и подредба текст на автора се дължи на научната квалификация и упоритата настойчивост на съставителката и издателката им Веселина Антонова със съдействието на Иво Жейнов. След продължителен труд, последван от десетина години разтакавания в Университетско издателство, най-после, благодарение бързата и енергична подкрепа на новата кметица на Русе - госпожа Елеонора Николова, успя да се реализира в кратък срок толкова ценното първо автентично издание на русенските спомени на войводата, придружено с подробен научен коментар, приложения, пояснения и обширен предговор (последният в съавторство с Иво Жейнов).⁶

В автентичния си вариант спомените на П.Хитов впечатляват с непосредствеността и искреността си, със свежата памет на автора за многото преживени и разказвани му събития, както и за голям брой колоритни реални личности и дейността им из ранната митологична фаза на хайдутството и за еволюцията му през XIX в. до приобщаването на самия Хитов и други традиционни хайдути към идеите и революционната общност, създадени от Г.С.Раковски и по-късните събития от дейното участие на войводата в революционното движение от времето на БРЦК и Източната криза.

Панайот Хитов притежава вродено природно усещане за историзъм на преживяното и наблюдаваното от него и други съмишленици. Без да теоризира върху постепените промени, които настъпват в хайдушкото движение и в собственото му участие и виждания за него, конкретният му разказ очертава все по-ясната политическа ориентация на хайдутството в края на 50-те години и, разбира се, най-вече у самия него. Вижда се как на прелеза с 60-те години се съединяват политическите идеи на Раковски, натрупал няколкодесетилетен опит в България и вън от нея и в контакти с други страни, със съвременните идеи за националноосвободителните движения на Балканите и в Европа, със спонтанното народно недоволство срещу турското владичество и стихийната съпротива срещу него чрез разпокъсаните хайдушки чети.

Ето два характерни примера за нарастването на политическото съзнание в хайдутството и у самия Хитов и за напълно естественото приближаване на Раковски към него и други войводи, защото той далновидно открива в дългогодишната, всъщност вековна, традиция възможностите да я изведе към нови хоризонти на организирано и политическо осмислено революционно освободително движение. И двете случки, разказани от Хитов, датират от самото начало на 60-те години на XIX в, т.е. от времето, когато великият котленец практически осъществява прелома от стихийна разпокъсана борба за единични отмъщения срещу поробителите към национално-революционно движение със своя идеология и организация, с централизирано политическо и военно ръководство на една общонародна борба за отхвърляне на турското владичество и освобождение на България.⁷

Първият случай, разказан подробно и със загриженост от войводата, се от-